

„Zapři sám sebe“

Hošťálková 5. 3. 2017

Písně: 215, písně dětí, 324, 682, 318

Čtení z Písma: ev.Lukáše 12, 13 - 21; ev.Marka 8, 31 - 37

Text kázání: ev. Marka 8, 34b - 37

Milí bratři a sestry,

Jestliže je tomu tak, že církev přetrvá do budoucna a **„brány pekelné ji nepřemohou“**, pak proto a jen proto, že přežil její Pán, Kristus. Tento její Pán je tím, který volá směrem ke své církvi: **„Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku!“** (Mt 28,20).

Církev nepřetrvá proto, že by byla tak statečná nebo nezlomná, vždy schopná vítězně procházet dějinami, přítomností a směřovat ke světlé budoucnosti. Přetrvá proto, že její Pán prošel bolestnou cestou skrze smrt k životu, když na sebe vzal bídu lidství a přijal kříž, který mu člověk vložil na ramena. Je to On, její Pán, který je pro ni schopen obětovat vše a ve velké lásce dosvědčené na Golgotě, ji táhnout za sebou vstříc Boží budoucnosti. Vždyť po Velkém pátku následuje Velikonoční nedělní ráno. Ano, toto je jistota církve v přítomnosti i do budoucna, k tomu si chceme ukazovat nejen dnes o 1. postní neděli, ale stále, pokud nám bude dáno jít touto časností.

Toto má před očima Ježíš, když začíná své učedníky učit, **„že Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát“**. On je tím, který jde vpředu a razí cestu. Vzápětí ale, tytéž učedníky i všechny, kteří mu naslouchají, začne učit také to, jak má vypadat cesta těch, kteří se budou chtít vydávat cestou za ním - následovat jej: **„Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.“**

To je i naše situace, nejen učedníků tenkrát. Tady musíme vyznávat, že jsme častokrát bezradní. Ptáme se: Co to znamená **„zapírat sama sebe“**, **„brát svůj kříž“**, **„následovat jej“**? Jak se chovat vůči těm, kteří se na církev, křesťany i naši vyznávanou víru dívají přes prsty? Jak jednat dostaneme-li se do ohrožení, nebo je-li dokonce ohrožován náš život - tohoto jsme doposud uchráněni - ale Kristus přece hovoří o reálné možnosti o svůj život, pro něj a jeho evangelium, přijít. Co potom? Jak toto slovo vztáhnout na sebe? Má Kristus vůbec právo tento požadavek na nás vložit?

Jistě. Není ale snadné na to odpovědět. Církev i každý křesťan, se potřebuje touto výzvou prozápasit. A právě toto je zápas, který církev musela svádět v každé době, a v tomto smyslu nebyl její boj nikdy nějakým slavným a hrdinným příběhem. Její cesta je lemována spíše porážkami, rozhodujícími chvílemi, kdy svou odpovědnost neunesla. Často zklamávala, a hledala únikovou cestu v obavách o vlastní přežití. Tu opravdu nemusíme hledět příliš do minulosti.

Jestliže tak jednala církev, co teprve jednotlivý křesťan! Zde nás Ježíšovo slovo dostihuje a zasahuje velmi citelně: **„Kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde.“** To nebylo slovo nějakého nepřitele, který ubíjel křesťany a zároveň jim přítom říkal: **„vždyť toto chcete, já vám tím vlastně prokazuji dobrou službu“**; nebo na

druhé straně nějakého fanatického vládce, který s těmito slovy hnal své zfanatizované vojáky na jistou smrt. To bylo slovo pravého **ČLOVĚKA**, kterému šlo o poslední smysl a hodnotu života, ne o jeho ztrátu, ale o jeho pravý zisk: „**kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání je!**“

Můžeme tato Ježíšova slova nahlédnout v obráceném pořadí. Čím je možné vyrvat zpět, z náručí smrti, jednou provždy uzavřený život? Smrt je přece něco tak bolestně definitivního a absolutního, že se jí jednou daná situace nedá žádným způsobem zvrátit. Proto je také apoštolem nazvána tím nejhorším nepřítelem. Žádný div, že všechno živé se jí vzpírá. Avšak ten smrtelný zápas je marný, před smrtí úniku není, člověk prostě o svůj život dříve nebo později přijde. A také: člověk jako jedinec nebo lidstvo jako množina, jednoho dne prostě ztratí svůj život, nebude tu - „**všemu se přibližuje konec**“. Odtud vychází ten životní zápas na celé čáře, ve velkém nebo malém, zápas o přežití za každou cenu, protože strach ze smrti naléhavě volá a velí: K čemu by bylo všechno, co mám, kdybych umřel!

Ale větu, kterou Ekumenický překlad překládá: „**Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život?**“, překládají kraličtí: „**Co prospěje člověku, by všechnen svět získal, a své duši škodu učinil?**“ Je to srozumitelnější: Kraličtí chtějí jasně poukázat na důležitou starost o **duši**, tedy vlastní nitro člověka. Na druhém místě jistě znamená ono slovo „psyché“ také **život**, ale ne život, který se omezuje pouze na naši fyzickou existenci. Jde o život ve své plnosti a celistvosti o všechno, co dělá člověka v pravém slova smyslu člověkem.

Také apoštol Pavel na jednom místě (1.Tes 5,23) popíše, co se mu vybaví pod vyslovením slova „člověk“. Řekne to navíc v určitém pořadí, které je již samo o sobě dostatečně výmluvné: „**Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista.**“ Kdo způsobí škodu své „**duši**“ - svému nitru, svému nejvlastnějšímu „já“, tomu co přetrvává, tomu věčnému - kdo právě jí uškodí, ano, kdo ji ztratí, ten vlastně ztrácí svůj život již před svým fyzickým skolem.

Kdo ztratí svou „**duši**“, již vlastně nežije. Kdo takto zásadně a svévolně poškozují svůj „**život**“, ten o něj přichází a - podle Ježíšova slova - již jen přežívá ve stavu smrti. Nemusí přece dojít k nějaké kosmické katastrofě, hroucení základů země, nebo na druhé straně jen k prostému, právě mému, pohřbu. Smrt se může dostavit **před** stanovenou lhůtou - nenápadně, nepozorovaně, plíživě. Může se dostavit ve své nejhlubší podstatě jako „**ztráta duše**“. Ten zápas o život a touha vytěžit z něj co se vytěžit dá, život sám prodloužit nemůže. Může však vést ke „**ztrátě duše**“, života jako takového. Člověk může svým vlastním jednáním takřka „**předběhnout**“ svou vlastní smrt.

Co pomůže člověku kdyby získal i celý svět s jeho miliony a právě jimi si chtěl zajistit svůj život do budoucna, když za malý okamžik si vůbec nemusí být jist svým **prostým životem**. Co mu pomůže kariéra, blahobyť, dobré zaopatření života, kterým člověk vysílá dobře viditelný signál o co mu vlastně jde. „**Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život?**“ Nic. Nepospěje mu to nic. To, co člověk skutečně ke svému životu bytostně potřebuje - pravou spokojenost a pravý „**POKOJ**“ přesahující lidský rozum, to ve světě a ze světa žádným způsobem vyzískat nemůže, i kdyby se jakkoli snažil. Tímto **Pokojem** může být jen obdarován, obdarován jeho **Dárcem**.

A tento Dárce Pokoje říká: „**Kdo chce jít za mnou, zapří sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.**“ Je to nejspíš opak toho, co si přejeme na Nový rok a při jiných

příležitostech, tedy: „*Mnoho úspěchů, zdraví a štěstí!*“ - to vyslovujeme a pak se staráme. „***Vezmi na sebe svůj kříž***“, říká Ježíš, vždyť také: „***Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků a být zabit.***“

Proč to? Co je to za svět, ve kterém se něco takového „***musí***“ stát? Je to takový svět, který si svou smrt předčasně přivolává a způsobuje. Kristus jde tímto světem svou cestou. Nezáčastňuje se boje o moc, nepotřebuje se obklopovat tím, co by mu zajistilo život, slávu. Nepatří k těm, kteří se na tom všem chtějí podílet a za každou cenu přežít, i za cenu ztráty své vlastní „duše“. Pomysleme si: „*Pak by ho tedy mohli nechat na pokoji, vždyť takto nikoho neohrožuje*“.

Ne, nechat jej na pokoji možné není, vždyť on jim bere ten pokoj, který si tvrdě vydobyli a vybojovali. Bere jim ho tím, že je nesrovnatelně jiný než oni. Představuje jim absolutně nový, zcela nezvyklý obraz člověka. Nebo spíše: oni sami to jsou, kteří tento obraz vykreslí. Obraz nemohoucího, bezmocného, masami lidí zbídačeného a umučeného člověka. Vykreslí takovou tvář a takovou podobu člověka ze které je na první pohled zřejmé, že důstojnost této postavy byla vydána člověku napospas. Vítěz pro člověka a kvůli člověku a přece člověkem zneuctěný a zničený.

Pilát jej před závěrečným verdiktem vyvede před zfanatizovaný dav a řekne to známé: „*Ecce homo*“, „***hle člověk***“ (Jan 19,5) - nebo lépe „***hle ten člověk***“. Jeho obličej - člověkem poplivaný a zneuctěný - je stále věrným obrazem Boha, Stvořitele, Pána. S tím člověk udělat nic nemůže ať se snaží sebevíc. Je to v každém případě tvář dobrotivého a laskavého Otce, který se v Ježíši Kristu nechal, kvůli nám a v náš prospěch, pověsit na kříž.

Postní doba, do které dnešní nedělí vstupujeme, je tedy časem, který nás vyzývá k aktivnímu promýšlení této Kristovy cesty a našeho - osobního i společného (jako církve a sboru) - vztahu vůči němu. Pokusme se v tomto čase takto přemýšlet, je to otázka našeho vnitřního budování a směřování.

Amen.